

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 490/2021
31.03.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Бранислава Босиљковића и Бранке Дражић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јордан Таневски, адвокат из ..., против туженог А.Д. за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ из Београда, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2396/20 од 09.10.2020. године, на седници одржаној 31.03.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2396/20 од 09.10.2020. године, као изузетно дозвољеној ревизији.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2396/20 од 09.10.2020. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 26/18 од 28.05.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Први основни суд у Београду, пресудом П1 26/18 од 28.05.2020. године, одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени да исплати тужиоцу и то на име накнаде за исхрану у току рада износ од 345.182,48 динара и на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора износ од 138.046,42 динара, укупно 483.228,90 динара, са законском затезном каматом од 05.01.2018. године до исплате (став први изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени да уплати тужиоцу на износе неисплаћених трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора из става првог изреке све припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање и то: доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за ПИО, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање (став други изреке). Одлучио је и да свака странка сноси своје трошкове поступка (став трећи изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2396/20 од 09.10.2020. године, одбио је као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду

П1 26/18 од 28.05.2020. године (став први изреке). Одбио је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20), оценио да је ревизија тужиоца изузетно дозвољена, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу код туженог „Инфраструктура железнице Србије“ на основу Анекса број .. Уговора о раду од 28.08.2015. године, који је закључио са туженим као послодавцем следбеником основаним статусном променом издвајањем уз оснивање друштва дељеника „Железнице Србије“. Тужени је као послодавац следбеник преузео Колективни уговор послодавца претходника „Железнице Србије“. Износи наведени у ставу првом изреке, представљају накнаду трошкова исхране у току рада у висини од 20% просечне зараде по запосленом у Републици Србији и регрес за коришћење годишњег одмора у висини просечне зараде по запосленом у Републици Србији, обрачунати у варијанти 1 према Општем колективном уговору („Службени гласник РС“ бр. 50/08 ... 104/08), у варијанти 2, према Колективном уговору за ЈП „Железнице Србије“ („Службени гласник РС“ бр. 37/95 ... 20/01), чију висину је првостепени суд утврдио на основу резултата вештачења извршеног од стране вештака економско-финансијске струке. Накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора односи се на утужени период од 01.01.2015. године до 25.12.2017. године (тужба је поднета 05.01.2018. године).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, одбијен је тужбени захтев тужиоца ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора и уплату припадајућих доприноса за обавезно социјално осигурање.

Другостепени суд је закључио, да је за утужени период тужени у складу са општим актом послодавца тужиоцу кроз вредност радног часа за обрачун зараде, обачунавао и исплаћивао и накнаду за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора, па да пропусти послодавца да у обрачуну зараде искаже податке по овим основима, не води закључку да износи на основу накнаде за исхрану и за регрес тужиоцу нису исплаћени. Затим, да у датој ситуацији, кад уговор о раду и Колективни уговор као општи акти не утврђује висину накнаде ових трошкова, већ се општим актом утврђује да се они урачунавају у цену радног часа, запослени не може са успехом потраживати новчану исплату по овим основима, јер нема одговарајућег општег акта.

Међутим, овакав закључак не може се прихватити као правилан, зато што је погрешно примењено материјално право, на који разлог овај суд пази и по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП, због чега је и чињенично стање непотпуно утврђено.

Наиме, Законом о раду је прописано право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом („Службени гласник РС“, број 24/05, са изменама и допунама), и то за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду). Ово право мора бити исказано у обрачунским листама за све запослене. Од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од оног који је предвиђен Општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико су донели одлуку којом су предвидели висину регреса и топлог obroка. Висина трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова за исхрану у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Стога се не може прихватити закључак другостепеног суда, да пропусти послодавца да у обрачуну зараде исказе податке по овим основима, не води закључку да износи на основу накнаде за исхрану и регрес тужиоцу нису исплаћени.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступајући по примедбама на које је указано овим решењем, ради правилне примене материјалног права, правилно утврдити чињенично стање у погледу висине накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, а која мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и њихову стручну спрему и донети нову, правилну и закониту одлуку.

Како су укинуте другостепена и првостепена пресуда у погледу главног захтева, то је укинута и одлука о доприносима за социјално осигурање, који у конкретној ситуацији не чине главни захтев, као и одлука трошковима поступка, с обзиром на то да се предмет у укинутом делу враћа на поновно суђење и да ће о трошковима поступка поводом ревизије, заједно са осталим трошковима бити одлучено у коначној одлуци на основу члана 153. и 154, а у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 404. и 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**